

මධ්‍යම පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව
மத்திய மாகாண கல்வித் திணைக்களம்
Department of Education Central Province

09 ශ්‍රේණිය

වර්ෂ අවසාන පරීක්ෂණය - 2019

11

S

බුද්ධ ධර්මය I, II

කාලය පැය දෙකයි

නම හා විභාග අංකය

උපදෙස් :

- පළමු කොටසේ ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.
- අංක 01 සිට 20 දක්වා ප්‍රශ්න වලට ඉතාමත් නිවැරදි පිළිතුර තෝර එයට යටින් ඉරක් අඳින්න. (2x20=40)
- දෙවන කොටසේ පළමු ප්‍රශ්නය ඇතුළුව තවත් ප්‍රශ්න හතරකට පිළිතුරු සපයන්න.
- 02 ප්‍රශ්නයේ සිට 06 වන ප්‍රශ්නය දක්වා පළමු කොටසට ලකුණු 2ක් ද දෙවන කොටසට ලකුණු 03 ක්ද තුන්වන කොටසට ලකුණු 5 ක්ද හිමි.
- 7 වන ප්‍රශ්නයට එක් කොටසකට ලකුණු 5 බැගින් ලකුණු 10 ක් හිමි වේ.

බුද්ධ ධර්මය I

- 01) " එතැන් පටන් පන්සාලිස් වසක් පුරාවට ම මහා කරුණාවෙන් ලෝකයාට දහම් මග පෙන්වා දුන් උන් වහන්සේ අවසන් වස්කාලය ගත කළේ බේලුව ගමෙහිය." මෙහි පන්සාලිස් වසක් යනු,
  - i) අවුරුදු 45 කි.
  - ii) අවුරුදු 35 කි.
  - iii) අවුරුදු 55 කි.
  - iv) අවුරුදු 48 කි.
- 02) මහා රුකක් මූල සඟල සිවුර සතරට නවා බිම එලා වැඩ සිටි උන් වහන්සේ " ආනන්ද ය මට පිපාසයි පැන් ටිකක් සොයා ගෙන එන්නැයි " වදාළහ. මෙම ප්‍රකාශය කරන ලද්දේ,
  - i) කාශ්‍යප හිමියන් විසින් ආනන්ද හිමියන්ට.
  - ii) සැරියුත් හිමියන් විසින් ආනන්ද හිමියන්ට.
  - iii) බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් ආනන්ද හිමියන්ට.
  - iv) චුන්ද තෙරුන් විසින් ආනන්ද හිමියන්ට.
- 03) ශ්‍රේෂ්ඨ නායකයකුට සබැවිත්ම අකර්ශනීය වාග් විලාශයක් පවති යනුවෙන් ප්‍රකාශ කරන ලද්දේ,
  - i) බිම්බිසාර රජතුමා විසින් ය.
  - ii) උදේනී රජතුමා විසින් ය.
  - iii) අජාසත් රජතුමා විසින් ය.
  - iv) කොසොල් රජතුමා විසින් ය.
- 04) අධි ශීල, අධි චිත්ත අධි ප්‍රඥාවෙන් යුක්තව සෘජු ප්‍රතිත්තියෙහි යෙදෙන බැවින් සංස රත්නය,
  - i) ඤායපටිපත්ත වන සේක.
  - ii) උජුපටිපත්ත වන සේක.
  - iii) සුපටිපත්ත වන සේක.
  - iv) සාම්චිපටිපත්ත වන සේක.
- 05) " සිරිමත් බබ්බිසාර පා පිසිනා - සැරියුත් මහ මුගලන් පිළිවෙළිනා " කවිය ඇතුළත් ග්‍රන්ථය වන්නේ,
  - i) බුදුගුණ අංලකාරයේ ය.
  - ii) සුභාෂිතයේ ය.
  - iii) ලෝවැඩ සඟරාවේ ය.
  - iv) ගුන්තිල කාව්‍යයේ ය.
- 06) බුද්ධත්වයෙන් පස්වන වර්ෂයෙහි බක් පොහොය දිනක මැණික් පුටුව වෙනුවෙන් අරගල කළ වූලෝදර මහෝදර නාග ගෝත්‍රිකයන් දමන කිරීමට නාගදීපයට වැඩම කළහ. එය අයත් වන්නේ,
  - i) උතුරු පළාතේ යාපනය දිස්ත්‍රික්කයටයි.
  - ii) බස්නාහිර පළාතේ ගම්පහ දිස්ත්‍රික්කයටයි.
  - iii) උතුරු පළාතේ බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයටයි.
  - iv) සබරගමු පළාතේ රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කයටයි.
- 07) හුස්ම ගැනීමත් හුස්ම පිට කිරීමත් පිළිබඳ සිහිනුවණ පිහිටුවීමට මග පෙන්වන භාවනාව වන්නේ,
  - i) බුද්ධානුස්සති භාවනාවයි.
  - ii) සක්මන් භාවනාවයි.
  - iii) ආනාපානසති භාවනාවයි.
  - iv) විදර්ශනා භාවනාවයි.
- 08) දෙවිදහනුවර අංජන රජුගේ හා යශෝදරා දේවියගේ දෙවන දියණිය වන බුද්ධමාතා යන නාමයෙන් හැඳින්වූයේ,
  - i) බෙමා දේවිය යි.
  - ii) මහා ප්‍රජාපති ගෝතමී දේවිය යි.
  - iii) උප්පව්වන්නා දේවිය යි.
  - iv) බිම්බා දේවිය යි.
- 09) මෙලොව පරලොව දියුණුව මෙන්ම නිවන් අරමුණු ද සපුරා ගැනීම සඳහා සදුපදේශ සපයන ධම්මපදය,
  - i) සූත්‍ර පිටකයේ දීඝ නිකායට අයත් වේ.
  - ii) සූත්‍ර පිටකයේ අංගුත්තර නිකායට අයත් වේ.
  - iii) සූත්‍ර පිටකයේ සංයුක්ත නිකායට අයත් වේ.
  - iv) සූත්‍ර පිටකයේ බුද්දක නිකායට අයත් වේ.

- 10) " කරන කලට පවි මිහිරිය මී සේ " යැයි විදාගම මා හිමියන් ප්‍රකාශ කරන ලද පද්‍ය කොටස ඇතුළත් වන්නේ,
 i) කෝට්ටේ යුගයේ රචනා කරන ලද ලෝවැඩ සඟරාව නම් ග්‍රන්ථයේ ය.
 ii) කෝට්ටේ යුගයේ රචනා කරන ලද බුදු ගුණ අලංකාරය නම් ග්‍රන්ථයේ ය.
 iii) කෝට්ටේ යුගයේ රචනා කරන ලද කාව්‍යයේකරය නම් ග්‍රන්ථයේ ය.
 iv) කෝට්ටේ යුගයේ රචනා කරන ලද ගුත්තිල කාව්‍ය නම් ග්‍රන්ථයේ ය.
- 11) අන් අයගේ දියුණුව දැක එම දියුණුව තමාට ඇති වුවක් සේ සලකා සතුටට පත්වන ස්වභාවය
 i) මෙන්තාව නම් වේ. ii) කරුණාව නම් වේ.
 iii) මුදිතාව නම් වේ. iv) උපේක්ෂාව නම් වේ.
- 12) " මහා ගල් පර්වතයන් වාතයෙන් නොසෙල්වෙන්නාක් මෙන් නුවණැත්තා නින්දා ප්‍රශංසා දෙකෙහිම නොසෙල් වී කටයුතු කරයි. " මෙයට අයත් ධර්ම පද ගඟාව වන්නේ,
 i) " පුට්ඨස්ස ලෝක ධර්මෙහි " යන ගාථාවයි.
 ii) " සේලෝ යථා ඒකසන්තෝ " යන ගාථාවයි.
 iii) " ලාහෝ අලාහෝ අයසෝ යසෝ " යන ගාථාවයි.
 iv) " සුකරානි අසාධුනි " යන ගාථාවයි.
- 13) බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රශංසා කරන්නේ , අගය කරන්නේ , අඩු බලාපොරොත්තු ඇති අසීමිත ආශාවන් ඇති ජීවිතයයි. එහි දී " සල්ලවුකවුත්ති " යනු,
 i) ඉන්ද්‍රිය සංවර බවයි. ii) ලද දෙයින් සතුටු වීම.
 iii) පෝෂණ කිරීමේ පහසුවයි. iv) සැහැල්ලු පැවතුම් ඇති බවයි.
- 14) ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ග මධ්‍යම ප්‍රතිපදාව නමින් හඳුන්වයි. එම අංග අට සීල, සමාධි, පඤ්ඤා යනුවෙන් කොටස් වේ. එහි දී සීලට අයත් අංගයක් නොවන්නේ,
 i) සම්මා වචාවයි. ii) සම්මා අජීවය යි. iii) සම්මා වායාමය යි. iv) සම්මා කම්මන්තයි.
- 15) දිළිඳුකම ඇතිකල සොරකම ඇති වේ. සොරකම ඇතිකල අවි ආයුධ ගැනීම සිදු වේ. ඒ ආකාරය සමාජයේ නොයෙක් අකුසල ධර්මයන් පැතිර යන්නේ එකිනෙකට බලපාන හේතු සාධක නිසා මේ පිළිබඳ තොරතුරු සඳහන් වන්නේ,
 i) මහා මංගල සූත්‍රයේ ය. ii) වක්කවත්ති සීහනාද සූත්‍රයේ ය.
 iii) සිගාලෝවාද සූත්‍රයේ ය. iv) කරණියමෙත්ත සූත්‍රයේ ය.
- 16) වජ්ජපුත්තක හික්ෂුන් විසින් පිළිගන්නා ලද දස වස්තුව විනය විරෝධී යැයි සංඝ සම්මුතියෙන් ප්‍රතික්ෂේප කිරීම.
 i) පළමු සංගායනාවේ දී සිදු විය. ii) දෙවන සංගායනාවේ දී සිදු විය.
 iii) තුන්වන සංගායනාවේ දී සිදු විය. iv) සතරවෙනි සංගායනාවේ දී සිදු විය.
- 17) ධර්මසේන හිමියන් දඹදෙණි යුගයේ දී ධර්මපදවිධ කතාවේ එන කථා පරිවර්තනය කරමින් ගැමියන්ට උචිත පරිදි කරුණු ඉදිරිපත් කරමින් රචනා කරන ලද ග්‍රන්ථය වන්නේ,
 i) සද්ධර්මරත්නාවලිය යි. ii) කවිසිඵමිණයි. iii) පූජාවලිය යි. iv) බුත්සරණනයි.
- 18) " ළඟ නොබලන්න දුර බලන්න " යනුවෙන් පිය රජතුමා ලබා දුන් උපදේශය පැහැදිලි වන්නේ ඉවසීමේ බුද්ධිමත් භාවයේ වැදගත්කමයි. මෙය සඳහන් වන්නේ,
 i) වණ්ණුපථ ජාතක කතාවෙහි ය. ii) අපණ්ණක ජාතක කතාවෙහි ය.
 iii) දීඝිනි කෝසල ජාතක කතාවෙහි ය. iv) වෙස්සන්තර ජාතක කතාවෙහි ය.
- 19) මහනුවර රාජධානි සමයේ දී වැලිවිට අසරණ සරණ සරණංකර මාහිමිපාණන් විසින් රචනා කරන ලද ග්‍රන්ථයක් නොවන්නේ,
 i) සාරාර්ථ සංග්‍රහය. ii) සතර බණවර සන්නය.
 iii) මුණිගුණාලංකාරය. iv) දහම්සොඩ කව.
- 20) බුදු දහම දේශාන්තර ව්‍යාප්තිය සඳහා රටවල් නමයක් සඳහා ධර්ම දූතයන් පිටත් කර හරින ලදී. ඒ අතර තම්බපණ්ණියට වැඩම කළේ,
 i) මහා දේව ඇතුළු ධර්ම දූත පිරිසයි. ii) සෝණඋත්තර හිමි ඇතුළු පිරිසයි.
 iii) මිහිඳු හිමි ඇතුළු ධර්ම දූත පිරිසයි. iv) රක්ඛිත හිමි ඇතුළු පිරිසයි.

උපදෙස් : පළමු ප්‍රශ්නය ඇතුළුව තවත් ප්‍රශ්න හතරකට පිළිතුරු සපයන්න.

- 01)
  - i) බුදුරජාණන් වහන්සේට අවසන් වරට දානය පූජා කළේ කවුරුන්ද? පූජා කළ දානය කුමක්ද නම් කරන්න.
  - ii) " යථාචාරි තථාකාරී බව හා යථාකාරී තථාචාරි " යන්නෙහි අර්ථය පැහැදිලි කරන්න.
  - iii) සතර අගතියෙන් දෙකක් නම් කරන්න.
  - iv) " මිහිදු දෙසු විලසින් - මහඟු පිළිවෙත් සුරකින " යන කවියේ ඉතුරු පද දෙක ලියන්න.
  - v) භාවනාව ප්‍රගුණ කිරීමේ දී ගැහැණු ළමුන් සහ පිරිමි ළමුන් වාඩි වීමට සුදුසු ක්‍රම නම් කරන්න.
  - vi) වස් විසූ හික්මුණිය " උභතෝ " සංඝයා ඉදිරියේ පවාරණය කළ යුතුයි. මෙහි " උභතෝ " යන්නෙන් සඳහන් වන්නේ කවුරුන්ද යන්න නම් කරන්න.
  - vii) හද්දකච්චානා නම් රාහුල මාතාවට භාවිතා කරන වෙනත් නම් දෙකක් ලියන්න.
  - viii) බෞද්ධයාගේ අත්පොත වන ධම්ම පදයේ ගාථා ප්‍රමාණය හා වර්ග ප්‍රමාණය නම් කරන්න.
  - ix) චතු අප්පමඤ්ඤා චලිත් දෙකක් නම් කරන්න.
  - x) ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයේ පඤ්ඤා ශික්ෂාවට අයත් අංග දෙක නම් කරන්න.
- 02)
  - i) " හන්දදානි හික්ඛවේ.... " යන පාඨය සම්පූර්ණ කරන්න.
  - ii) සැදැහැනියන් විසින් දැක සංවේගය පහළ කරගත යුතු ස්ථාන හතරෙන් තුනක් නම් කරන්න.
  - iii) බුදුරජාණන් වහන්සේගේ නායකත්ව ලක්ෂණ අතරින් දෙකක් පිළිබඳ පැහැදිලි කරමින් , බිත්ති පුවත් පතකට ලිපියක් පිළියෙළ කරන්න.
- 03)
  - i) සීලයේ මූලික ප්‍රභේද දෙක නම් කරන්න.
  - ii) ත්‍රිකෝටික පාරිශුද්ධ සීලය නම් කොට කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න.
  - iii) " පන්සිල් සුරකිමු " යන මාතෘකාව යටතේ රචනයක් ලියන්න.
- 04)
  - i) තුන්වන ධර්ම සංගායනාව සඳහා මූලිකත්වය ගත් හිමියන් සහ අනුග්‍රහය දැක් වූ රජතුමා නම් කරන්න.
  - ii) තුන්වන ධර්ම සංගායනාවේ ප්‍රතිඵල 3 ක් ලියන්න.
  - iii) ශාසනයේ විර පැවැත්මට හා ව්‍යාප්තිය උදෙසා තෙවන ධර්ම සංගායනාවෙන් සිදු වූ මෙහෙය පැහැදිලි කරන්න.
- 05)
  - i) බුදුදහම තුළ කර්ම සංකල්පය නිර්වචනය කරන වැකිය ලියා දක්වන්න.
  - ii) බුදුරජාණන් වහන්සේට සහ රහතුන් වහන්සේලාට විපාක දුන් අකුසල කර්ම අවස්ථා 3ක් නම් කරන්න.
  - iii) හොඳ නරක කර්ම වල විපාක ඇති වේ. විශ්වාස කිරීමෙන් ඔබටත් සමාජයටත් ලැබෙන ප්‍රයෝජන පිළිබඳව විස්තරයක් කරන්න.
- 06)
  - i) සිගාලෝවාද සූත්‍රයේ බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙන්වා වදාළ සදිසාවන් අතරින් දෙකක් ලියා දක්වන්න.
  - ii) ස්වාමියා විසින් සේවකයාට ඉටු කළ යුතු යුතුකම් ලියා දක්වන්න.
  - iii) නිවැරදි යුතුකම් ඉටු කිරීමෙන් එකිනෙකා අතර සුහදතාවෙන් සාරධර්ම සුරක්ෂිත වන ආකාරය ඔබ උගත් සම්බන්ධතා තුළින් විස්තර කරන්න.
- 07)

පහත සඳහන් මාතෘකා අතරින් දෙකක් පිළිබඳ කෙටි සටහන් ලියන්න.

  - i) බලංගොඩ මහානායක භාමුදුරුවෝ.
  - ii) වැවයි දාගැබයි ගමයි පන්සලයි.
  - iii) චතුරාර්ය සත්‍යය.
  - iv) බෞද්ධ කලාව.

* * * *